

Ἡ ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Συνιστάμενον ὑπὸ τοῦ Ἰνστιτούτου τῆς Παιδείας ὡς ἐπὶ κατ' ἔξοχὴν παιδικῶν περιοδικῶν ἀγγεῖον, ἐληθεὶς παρασχεῖν εἰς τὴν χώραν ἐμπροσθέν, καὶ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως ὡς ἀνάγνωσμα ἀριστον καὶ χρησιμώτατον εἰς τοὺς παῖδας.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΑΗΡΩΤΕΙΑ

ἘΣΩΤΕΡΙΚΟΥ : Ἐτησίᾳ δραχμᾶς 100. Ἐξάμηνος δραχ. 55. Τρίμηνος δραχ. 30.

ἘΣΩΤΕΡΙΚΟΥ : Αἰθάτου γράμμα διατηρ. 50. Ἀμερικῆς δολλάρια 4. Ἀγγλίας καὶ ἄλλων ἐν γένει πάντων ἄλλων Κρατῶν σελλίνα 10.

Ἐξέμνησι καὶ Τρίμηνοι ἀναλόγως.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΑΡΥΘΗ ΤΩ 1878

ΙΑΡΥΘΗ - ΕΚΑΘΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' αἱ συνδρομαὶ ἀρχίζουσι τὴν 1ην οἰουθῆτος μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὅδὸς Ἐρμούδου ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Βαρβάκειον.

Περίοδος Β'.—Τόμος 37ος

Ἐν Ἀθήναις, 5 Ἀπριλίου 1930

Ἔτος 52ον.—Ἀριθ. 18

Ἡ ΚΑΛΥΒΑ ΤΟΥ ΜΠΑΡΜΠΑ-ΤΟΜ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ὑπὸ HARRIET BEESCHER-STOWE

—Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο—
ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΖ΄.

Πῶς ὑπερασπίζει τὴ ζωὴν τοῦ ἑνὸς ἐλευθέρου ἀνθρώπου

Στὸ ἡσυχὸν καὶ εἰρηγικὸν σπιτί τῶν «Κουάκερων» ποῦ γνωρίσαμε, βασιλεύει αὐτὸ τ' ἀπόγευμα κάποια ἀνησυχία ἀσυγνήσιμη. Ἡ Ραχίλ ἔτρεχε ἀπὸ δῶ καὶ ἀπὸ κει καὶ περιμάζευε κάθε τι ποῦ μπορούσαν νὰ πάρουν μαζὶ τοὺς οἱ φυγάδες.

Ἄρχιζε πιά νὰ νυχτώνει. Ὁ ἥλιος, σὰν πύρινος δίσκος, στεκόταν στὸν ὀρίζοντα καὶ αἱ στερνές του ἀχτίδες φώτιζαν τὸ δωμάτιο, ὅπου ἔμενε ὁ Γιώργης μετὰ τὴ γυναῖκα του. Ὁ καιρὸς κρατοῦσε τὸ παιδί του στὰ γόνατά του καὶ ἔσφιγγε τὸ χέρι τῆς γυναίκας του. Κι' οἱ δύο ἦταν συλλογισμένοι καὶ σιωπηλοὶ καὶ στὰ πρόσωπά τους δὲν εἶχαν στεγνώσει ἀκόμη τὰ δάκρυα.

—Ὁ Θεὸς νὰ μᾶς βοηθήσει νὰ βγοῦμε στὸν Καναδᾶ καὶ τότε πιά ὅλα θὰ πάνε καλά, εἶπε ὁ Γιώργης.

— Ἄς ἐλπίζουμε στὸ Θεό, Γιώργη. Θὰ δουλέψουμε καὶ οἱ δύο. Ἐρῶ ἐγὼ τὰ ράβω, νὰ πλέκω καὶ νὰ σιδερῶνω, καὶ θὰ βγάλουμε καὶ οἱ δύο μιὰ χαρὰ τὸ φευμί μας.

— Ἀρκεῖ νὰ εἰμαστε μαζὶ καὶ νὰχομε καὶ τὸ παιδάκι μας κοντὰ μας. Ἄν ἤξεραν, ἂν μπορούσαν νὰ νοιώσουν ὅλοι αὐτοὶ ποῦ μᾶς πουλοῦν καὶ μᾶς ἀγοράζουν, τί ἀξίζει νὰ εἶναι κανεὶς κοντὰ στοὺς δικούς του, εἶμαι σίγουρος πῶς δὲν θὰ χωρίζαν ποτὲ τ' ἀντρώγυνα ἢ τὰ παιδιὰ ἀπὸ τοὺς γονεῖς. Θὰ δουλεύω νύχτα καὶ μέρα, ἀρκεῖ νὰ

ἔχω τὴν ἐλευθερία μου. Θὰ μαζέψω ὅσα χρειάζονται καὶ θὰ τὰ στείλω στὸν κ. Σέλμπυ, γιὰ νὰ σ' ἀγοράσω. Ὅσο γιὰ τὸν ἀφέντη μου, δὲν τοῦ χρωστῶ τίποτα. Ἐγὼ γινε πλούσιος μετὰ τὴ δουλειά μου.

— Ἄς φτάσουμε πρώτα στὸν Καναδᾶ.
— Θὰ φτάσουμε! Μοῦ φαίνεται ἀπὸ τώρα πῶς ἀναπνέω τὸν ἐλευθέρου ἀέρα!

«Ὁ Τομ Λόκερ κατασχέθηκε τὴ χαράδα... (Σελ. 206, στ. β΄.)

Τὴ στιγμή αὐτὴ χτύπησαν τὴν πόρτα. Ἡ Ἐλίσα πῆγε καὶ ἀνοίξε. Μπήκε μέσα ὁ Συμεὼν μαζί μ' ἕναν ἄλλον Κουάκερο, ποῦ τὸν παρουσίασε μετὰ τ' ὄνομα Φινέας Φλέτσερ. Ὁ νεοφερμένος εἶχε φυσιογνωμία ἐξυπηνη καὶ εὐγενική.

—Ὁ φίλος μας ὁ Φινέας, εἶπε ὁ Συμεὼν, ἀνακάλυψε κάτι ποῦ σὰς ἐνδιαφέρει. Ἀκοῦστε νὰ σὰς τὰ πεῖ.

— Χτὲς βράδυ, εἶπε ὁ Φινέας, ἀκουσα σ' ἕνα ἑστιατόριο δύο ἀνθρώπους ποῦ καθόταν στὸ πρωῒνὸ τραπέζι καὶ μιλοῦσαν,

«Σίγουρα θάναϊ στὸ σπιτί τῶν Κουάκερων» ἔλεγε ὁ ἕνας, «Ἀλλὰ ποῦ θὰ μᾶς πᾶνε! Τὸν ἕνα θὰ τὸν στείλουμε πίσω στὸν ἀφέντη του νὰ τοῦ ἀργάσει τὸ τομάρι, καθὼς τοῦ ἀξίζει. Τὸ παιδί καὶ τὴ γυναῖκα θὰ τὴν πουλήσουμε στὴ Νέα Ὁρλεάνη». Ἀπ' αὐτὰ λοιπὸν ποῦ ἀκουσα, λέω πῶς οἱ ἀνθρώποι αὐτοὶ τὰ ἔχουν μωριστεῖ ὅλα καὶ θάρθουν, ξημ' ὄχτώ, νὰ ζώσουν τὸ σπιτί. Τί πρέπει νὰ κάνουμε;

— Τί θὰ γίνουμε τώρα; ἔκαμε ἡ Ἐλίσα μετὰ ἀγωνία.

— Ἐρῶ ἐγὼ τί θὰ κάμω, εἶπε μετὰ ἀγριο ὕφος ὁ Γιώργης.

Πῆρε τὰ πιστόλια του καὶ τὰ ἐξέτασε προσεχτικᾶ.

— Μετὰ τὴ βοήθεια τοῦ Θεοῦ, εἶπε, θὰ πολεμήσω ὅς τὰ τελευταία μου, πρὶν ἀφίσω νὰ μοῦ πάρουν τὴ γυναῖκα μου καὶ τὸ παιδί μου. Κανεὶς δὲν θὰ με κατηγορήσει.

— Ὅχι, κανεὶς δὲν θὰ σὲ κατηγορήσει, εἶπε ὁ Συμεὼν.

— Ἐγὼ λέω, καλύτερα νὰ κοιτάξετε νὰ φύγετε, εἶπε ὁ Φινέας. Ἀλλὰ πρὶν νυχτώσει εἶναι ἐπικίνδυνον. Θὰ πεταχθῶ στὸ Μιχαὴλ Κρὸς καὶ θὰ τοῦ πῶ νὰ μᾶς παρακολουθήσει, καὶ ἂν ἴδῃ πῶς μᾶς κινηθοῦν, νὰ μᾶς εἰδοποιήσει. Σὲ μιὰ μισητὴ ὥρα θὰ εἶμαι πάλι ἐδῶ, μαζί με τὰ

μάξι. Θάρρος, φίλοι μου! Ελπίζετε! Λίγη ώρα ύστερ' από τὸ δείπνο, μιὰ μεγάλη σκεπαστὴ ἀμαξα στάθηκε μπροστά στὴν πόρτα. Ἦταν ἀστροφεγγιὰ κι' ὁ Φινέας πήδησε ἐλαφρὰ κάτω, γιὰ νὰ ἐτοιμάσει τὸ ταξίδι. Σὲ λίγη ὥρα, οἱ μαῦροι ἀποχαιρετοῦσαν μετ' ἀσπίνης τὸς Κουάκερος κι' ἄρχισε τὸ δύσκολο κι' ἐπικίνδυνο ταξίδι.

Γιὰ κάμπρωση ὥρα, εἶπα πῆγαν καλά.

«Ὁ Φινέας κρατοῦσε στὴν ἀγκαλιά του τὸ μικρὸ Χάρου...» (Σελ. 206, στ. α')

Ξαφνικὰ ὅμως ἀκούσαν καθαρὰ ποδοβολητὰ ἀλόγου ἀπὸ μακριά. Ὁ Φινέας σταμάτησε τ' ἄλογά του γιὰ ν' ἀκούσει.

— Θάναί ὁ Μιχαήλ, εἶπε προσέχοντας στὸ μέρος, ἀπ' ἐπου ἐρχόταν ὁ θόρυβος. Ναι, αὐτὸς εἶναι, εἶπε ὕστερα καὶ φώναξε δυνατὰ:

— Ὁσέ! Μιχαήλ! Εἶδες τίποτα; Ἐρχοῦνται!

— Ναι, ἀκούστηκε μιὰ ξένη φωνή, ποὺ πλησίαζε ὀλοένα. Πίσω δεξιά, ὀχτὼ δέκα ἀνθρώποι, μεθυσμένοι ἔβλιν!

Ὁ Φινέας χτύπησε τ' ἄλογά του— ἀκούγονταν κιόλας φωνές καὶ χάχανα μεθυσμένων— κι' ἡ ἀμαξα ἔφυγε ξαφνικὰ ἀπ' τὸ δρόμο τῆς κι' ὠδήγησε τοὺς φυγάδες κάτω ἀπὸ κάτι βράχους, ἐπου τὸ μέρος φαίνονταν σὰ νὰ ἦταν καμωμένο γιὰ καταφύγιο.

— Ἐμπρός! εἶπε ὁ Φινέας κατεβαίνοντας. Ἐλάτε ἔλοι μαζί μου. Ἐσὺ, Μιχαήλ, δέσε τ' ἄλογά σου στὴν ἀμαξα καὶ πήγαινε τὴν στὸν Ἀμαριά. Πές του νάρθει μετὰ τὰ παιδιά νὰ μᾶς βοηθήσει.

Ἄψε σῶσε, κατέβηκαν ἔλοι κι' ἔτρεξαν στοὺς βράχους. Ὁ Φινέας κρατοῦσε στὴν ἀγκαλιά του τὸ μικρὸ Χάρου.

Ὁ Τὸμ Λόκερ, ὁ Μάρκς καὶ δυὸ ἄλλοι μαζί τους, τοὺς ἀκολούθησαν ὅς ποὺ ἔφτασαν σ' ἓνα μονοπάτι τόσο στενὸ, ὅς ποὺ δὲν χωροῦσαν δυὸ ἀνθρώποι μαζί.

Τότε ὁ Γιώργης ἀνέβηκε πάνω σ' ἓνα βράχο ἀπὸ πάνω τους καὶ φώναξε δυνατὰ:

— Κύριοι, ἐδῶ εἴμαστε. Ἀνεβήτε, ἀν

θέλετε. Μὰ ὁ πρῶτος, ποὺ θὰ μετ' ἐπὶ σιάσει εἶναι χαμένος, καὶ θὰ σὰς σκοτώσω εἴτοι ὅλους πρὶν κατορθώσετε νὰ με πλησιάσετε. Ἐδῶ πάνω εἶμαι ἐλεύθερος κι' οἱ νόμοι σας δὲν με φτάνουν. Θὰ πολεμήσω γιὰ τὴν ἐλευθερία μου, ὅς ποὺ νὰ πεθάνω!

Οἱ ἄλλοι σὴν ἄρχη. Ἀλλὰ πρῶτος ὁ Μάρκς ξαναβρήκε τὴν ψυχραιμία του καὶ πυροβόλησε, χωρὶς νὰ τὸν πετύχει. Ὁ Γιώργης τότε ἔβγαλε τὸ ρεβόλβερ του καὶ σιμάδεψε τὸ στενὸ μονοπάτι ἀπ' ἐπου ἔπρεπε νὰ περάσουν οἱ ἐχθροὶ του ἑνὰς-ἑνάς.

Πρῶτος ὁ Τὸμ Λόκερ προχώρησε κι' ἀμέσως ὁ Γιώργης πυροβόλησε. Ἡ σφαῖρα βρήκε τὸν Τὸμ στὸ πλευρό, ἀλλ' ἐκεῖνος δὲν σταμάτησε. Ἄφισε μιὰ ἄγρια κραυγή καὶ τήδησε τὴ χάραδρα, ποὺ τὸν χωρίζε ἀπὸ τοὺς φυγάδες, καὶ βρέθηκε ἀμέσως κοντὰ τους.

— Φίλε μου, δὲ σὲ χρειάζομαι ἐδῶ πέρα, εἶπε ὁ Φινέας κι' ὄρμησε πάνω του καὶ τὸν ἔσπρωξε μετὰ τὸ δυνατὸ του χέρι:

Ὁ Τὸμ Λόκερ κατρακύλησε στὴ χάραδρα, καὶ θὰ σκοτωνόταν σίγουρα, ἀν δὲν γάντζωναν τὰ ρούχα του σὲ κάποιον κλαρί. Οἱ σύντροφοί του ἤρθαν καὶ τὸν πήραν καὶ τὸν πήγαν σ' ἄλλογα. Προσπάθησαν νὰ τὸν καθίσουν στὴ σέλλα, ἀλλὰ δὲν τὰ κατάφεραν κι' ἔφυγαν γιὰ νὰ ζητήσουν βοήθεια, ἀκριβῶς τὴ στιγμή ποὺ ἔφτανε ὁ Μιχαήλ, ὁ Ἀμαριά καὶ τὰ παιδιά του.

— Οὐρρά! Νά τοι! φώναξε ὁ Φινέας. Τώρα μετ' ἔχουμε ἀνάγκη κανέναν.

— Τότε ἄς φροντίσουμε γιὰ τὸν πληγωμένο, εἶπε ἡ Ἐλίσα. Ραγίζει τὴν καρδιά καθὼς βογγάει.

Ὁ Φινέας, ποὺ εἶχε κάνει κάποτε νοσοκόμος, πλησίασε τὸν Τὸμ καὶ τοῦδεσε τὴν πληγή. Ὁ Ἀμαριά εἶπε νὰ τὸν πάρει στὸ σπῆτι του καὶ νὰ τὸν περιποιήθει, ὅς ποὺ νὰ γίνει καλά.

Σὲ μιὰ ὥρα, οἱ κουρασμένοι ταξιδιώτες μας ἔφταναν σ' ἓνα ὄρειο ἀγροικὸ σπῆτι, ἐπου τοὺς περίμενε φιλόξενο τραπέζι. Ἐβῆσαν τὸν Τὸμ Λόκερ σ' ἓνα κρεβάτι καὶ τὸν ἔφισαν στὴ φροντίδα τῆς γριᾶς-Στέφης.

Γιὰ τὴν ὥρα, θὰ τοὺς ἀφίσομε ὅλους αὐτοὺς, γιὰ νὰ ξαναγυρίσουμε στὸ σπῆτι τῶν Σαίν-Κλάρ.

(Ἀκολουθεῖ)

Ο ΚΟΥΜΠΑΡΟΣ
ΔΙΗΓΗΜΑ

— Ἐγὼ μιὰ ἰδέα, θὰ εἶχε πεῖ, μιὰ μέρα, ἡ Ἀννίτσα στὸ Μαρικάκι.

Καὶ λέγω «θὰ», γιὰτὶ δὲν ἀποκλείεται, τὴν ἰδέα αὐτὴ νὰ τὴν εἶχε τὸ Μαρικάκι.

— Σὰν τί;

— Νὰ παντρεύομε, μετὰ τὸ καλὸ, τὶς κοιλίες μας!

— Τί σύμπτωση! Τὸ ἴδιο σκεπτόμουν τὸ πρωτὶ. Μὰ χρειάζονται ἓνα σωρὸ πράγματα: φράκο τοῦ γαμπροῦ, νυφικὸ φουστάνι στέφανο...

— Γι' αὐτὰ σκά; Κι' ὁ κουμπάρος...

Ἐχγᾶς πὺς αὐτὸς θὰ φροντίσῃ γιὰ εἶλα!

Ὁ κουμπάρος θὰ ἦταν τὸ ἐξελαστήριό θύμα. Ναι, ἀλλὰ ἔπρεπε νὰ βρεθῆ κουμπάρος.

Ἡ μοῖρα μου μέσπρωξε, ἐκεῖνο τὸ ἀπόγεμα νὰ κάνω μιὰ ἐπίσκεψη στὸ σπῆτι τους. Κι' ἄκουσα ἀπὸ τὶς μικρὲς μου φίλες τὴν καταδίκη μου.

— Καλημέρα, κουμπάρε! Ξεφώνισαν μόλις μετ' εἶδαν ἀπὸ μακριὰ ἡ Ἀννίτσα καὶ τὸ Μαρικάκι.

Φυσικὰ, δὲν ὑπέθεσα πὺς ἐπρόκειτο γιὰ μένα Κοίταξα πίσω μου, — τὸ προαύλιο ἦταν ἔρημο. Ἄλλωστε, οἱ μικρὲς μου ἐξηγήσαν ἀμέσως:

— Θάχουμε γάμους τὴ Λαμπρό. Θὰ παντρεύομε τὴν Τούλα μετὰ τὸν Τάσσο. Κι' ἐσεῖς, θὰ γίνετε ὁ κουμπάρος. Ναι!

Ἡ ἔσρα πὺς ἡ Τούλα ἦταν μιὰ ὁμορφὴ ξανθὴ κούκλα ἀπὸ πορσελάνη κι' ὁ Τάσος ἓνας ἀράπης στραβοκάνης κοιλίος, ποὺ δὲν ἔκανε οὔτε γιὰ ὄνηρ-ρέτης τῆς. Μὰ ἔλα ποὺ οἱ φίλες μου τοὺς εἶχαν κιόλας ἀρραβωνιάσει.

— Ὁ Τάσος, ἔλεγε τὸ Μαρικάκι, εἶναι φτωχόπαιδο, εἶναι ὅμως δουλευτῆς. Εἶναι σωφὲρ στὸ αὐτοκίνητο τῆς κυρίας Τούλας. Ἡ κυρία Τούλα μάλιστα θὰ τὸν προικίσῃ.

Καθὼς θὰ καταλάβατε βέβαια, καὶ τὸν ρόλο τῆς Τούλας θὰ τὸν ἐπαιξε ὁ κουμπάρος. Ἐπρεπε δηλαδὴ νὰ φροντίσω γιὰ τὴν προίκα ὄχι μόνο τῆς νύφης, μὰ καὶ τοῦ γαμπροῦ!

Καὶ νὰ το!

— Κουμπάρε, εἶπε ἡ Ἀννίτσα, νὰ πάρете ἓνα χαρτάκι ἡ νὰ σημειώσετε τί πρέπει νὰ φωνάσετε ἀπ' τὰ ἐμπορικά. Γιὰ τὸν Τάσσο, χρειάζεται μιὰ πῆχη φέλπα μαύρη...

— Μισὴ πῆχη! διαμαρτυρήθηκε τὸ Μαρικάκι. Δὲ θὰ φτάσῃ οὔτε γιὰ τὸ φράκο του. Καὶ παντελόνι; Γράψτε μιὰ πῆχη, κουμπάρε.

— Μὴν ξεχάσετε, κουμπάρε, τὰ χρυσὰ κουμπιά γιὰ τὸ γαμπρὸ.

— Γιὰ τὴ νύφη, κουμπάρε, θέλει μιὰ πῆχη ἀσπρο σατέν... Ὅχι, μιάμιση.

Γράψτε δυὸ, γιὰ νὰ εἴμαστε μέσα. Καὶ τοῦλλι... προσέξτε ὅμως νὰ εἶναι μετὰξωτὸ, γιὰτὶ θὰ μοιάζῃ σὰν ἐπαρχιώ-τιστα ἡ νύφη, ἀν εἶναι πρόστυχο.

Κι' αὐτὸ... κι' ἐκεῖνο... Ἐφυγα, μετὰ τὴν ὑπόσχεση νὰ ξαναγυρίσω σὲ δυὸ μέρες.

Ἐναγύρισα.

— Κουμπάρε, ξεχάσαμε τὶς νταντέλες τῆς νύφης, εἶπε τὸ Μαρικάκι, ἀφοῦ παρελθὴ τὴν πρώτην παραγγελία.

— Καὶ χρωματιστὸ σερόνι, κουμπάρε, γιὰ τὸ φράκο τοῦ Τάσσο, πρόσθεσε ἡ Ἀννίτσα... Μὰ ποὺ ἔχουμε τὸ μυαλὸ μας;

Γιὰ νὰ μὴ σὰς τὰ πολυλογώ, στὸ δεύτερο ταξίδι ἔφερα τὰ κουμπιά, τὸ σερόνι, τὶς λαμπάδες, τὶς νταντέλες καὶ δυὸ πῆχες ἀσπρο φουλάρι. Στὸ τρίτο ταξίδι, τὰ στέφανα στὸ τέταρτο τὸ αὐτοκίνητο ποὺ θὰ μετέφερε τοὺς νεόπαντρους στὸ πέμπτο χάντρες γιὰ τὸ περιδέραιο τῆς νύφης. Οἱ μικρὲς μου

φίλες δὲν εἶχαν τοῦλάχιστο τὴ στοιχειώδη φιλανθρωπία νὰ μοῦ τὰ παραγγείλουν εἶλα μαζί!

Ἐφεύτρωσε ὅμως κι' ἓνα σοβαρὸ ἐμπόδιο: ὁ Τάσος εἶχε στραβὰ πόδια, γιὰτὶ ἦταν ἀπ' τὶς κοιλίες ποὺ πρέπει νὰ κάθονται αἰωνίως. Δὲν σκέφθηκαν, φυσικὰ, νὰ τὸν πᾶνε σὲ κανένα ὀρθοπεδικὸ, καί, μετὰ πολλὰ, σφίστηκαν νὰ τοῦ φτιάξουν... στραβοκάνικο καὶ τὸ παντελόνι!

Ὅλη τὴν ἑβδομάδα βάσταξαν τὰ ταξίδια μου. Τὴν Παρασκευὴ, ἀναγκάστηκα νὰ μείνω ὅλη μέρα μετὰ τὶς κουμπάρες μου, γιὰ νὰ τὶς βοηθήσω στὸ τέλος τοῦ προίκα. Στολίσουμε ἔπος ἔπρεπε καὶ τὸ σαλόνι, γιὰτὶ ἐκεῖ θὰ γινόταν ὁ γάμος.

Τὸ βράδυ, ἔφυγα ἀποκαμωμένος. Ἐπρεπε, τὴν ἄλλη μέρα, νὰ φωνάσω τὰ κουφέτα, νὰ βρῶ καὶ δεκάρες γιὰ τὸ ράντισμα τῶν νεόπαντρων... Ἄς εἶναι, πλησίαζε νὰ τελειώσῃ κι' αὐτὴ ἡ ἱστορία, — ποὺ ἔξω ἀπ' τὰ τρεχάματα, σκο-

τοῦρες, μοῦ στοίχιζε κι' ἓν' ἀρκετὰ στραγγυλὸ ποσό... Ἐ, χάρισμα δὲν γίνεται κανέναν κουμπάρος...

Τὴν Κυριακὴ, πρωτὶ-πρωτὶ, σηκώθηκα, νύφτηκα καὶ ξυρίστηκα. Ἦταν λιγάδα, χαρὰ Θεοῦ. Σὰν νὰ γιόρταζε κι' ὁ οὐρανὸς μαζί μου, γιὰ τὸ τέλος τῶν βασάνων μου... Φόρεσα τὸ σιμόνι μου— τὸ ἀπαιτοῦσαν οἱ κουμπάρες, γιὰ περισσότερη ἐπισημότητα — κι' ἓνα ταξὶ μέφερε στὸ φιλικὸ σπῆτι.

Ἀλοίμονο! Μόλις φάνηκε τὸ ταξὶ στὴ γωνιά τοῦ δρόμου, καὶ προτοῦ κατεβῶ ἀκόμα, εἶδα νὰ ὄρμηθαι πρὸς τὸ μέρος μου οἱ δυὸ κουμπάρες μου κατακόκκινες, μετὰ τὰ μάτια προσημένα ἀπ' τὰ κλάμματα καὶ μετὰ γοερὸς λυγμοῦς.

— Κουμπάρε! Ἡ Τούλα, ἡ καμημένη, ἡ χρυσὴ μας ἡ Τούλα! Ἐπεσε ἀπ' τὸ ντιβάνι... κι' ἔσπασε! Πρέπει νὰ βρῆτε ἄλλη νύφη γιὰ τὸν Τάσσο, κουμπάρε!... Γράψτε το... νὰ μὴν τὸ ξεχάσετε!...

ΓΙΑΝΝΗΣ ΧΑΙΡΟΠΟΥΛΟΣ

Εἶναι ἀνάγκη νὰ σὰς διηγηθῶ τὴν κομικοτραγικὴ ἱστορία τῆς... πυρκαϊᾶς, ποὺ τὴν ἔσβυσε τόσο ὄρατα ὁ αὐτοσχέδιος πυροσβέστης Μπέμπης. — Οἱ ζωγραφιὲς αὐτὲς σὰς τὴν διηγούνται καλύτερ' ἀπὸ λόγια.
ΛΟΥΚΙΑΝΟΣ ΚΑΡΜΟΖΥΝΟΣ

ΤΑ ΜΩΡΟΥΔΙΣΤΙΚΑ

ΔΙΗΓΗΜΑ

Ο Γιάννης κι' ο 'Αλέκος — γειτονό-
πουλα — ήταν στενοί φίλοι από τα παι-
δικά τους χρόνια. Κι' οι δυο είχαν γεν-
νηθεί στην Πλάκα της 'Αθήνας.

Οι πατέρες τους ήταν φίλοι κι' εκεί-
νοι, και πάππου προς πάππου γνήσιοι,
'Αθηναίοι. Γκαγκάροι, όπως τώ-
λεγαν οι παλιοί.

Τα μοναχοπαιδιά τους μαζί πηγαί-
νανε στο σχολείο, μαζί τελειώσανε το
δημοτικό, μαζί παίζανε στη γειτονιά
και, όταν άργότερα μεγάλωσαν, μαζί
δουλεύανε στα πατρικά τους χτήματα,
που τα χώριζε μονάχα ένα αυλάκι, δη-
λαδή ήταν, όπως λένε, «συναυλακάρικα».

Την Κυριακή και τις γιορτές συνη-
θίζανε να πηγαίνουν ποτε στο κυνήγι,
ποτε στο ψάρεμα και σε κάθε λογής εκ-
δρομή στα έξοχικά μέρη της 'Αθήνας.

Πάντοτε οι δυο τους άχωριστοι. Και
γι' αυτό στη γειτονιά τους έλεγαν «αυ-
γοτάραχα». Από βραδύς έτοιμάζαν το
φαγητό τους και την αυγή ξεκινούσαν
για τη διασκέδαση.

Κάθε φορά έβάζαν κι' από ένα στοι-
χημα, κι' όποιος έχανε, πλήρωνε τα έ-
ξοδα του γλεντιού' μα ποτέ δεν κακο-
φαινότανε στον ένα ή στον άλλο αν
έχανε.

Μια Κυριακή του καλοκαιριού — θα-
χουν περάσει από τότε πάνω-κάτω πε-
νήντα χρόνια — αφού έτοιμασαν από βρα-
δύς το τί θα τρώγανε και θα πίνανε, τα
φάρωσαν στο γαϊδουράκι τους και ξεκί-
νησαν για το Παλιό Φάληρο, όπου εί-
χαν τάμπελια τους, να κολυμπήσουν έ-
κει, να φάνε και να μείνουν όλη τη μέρα.

Τη φορά αυτή έβαλαν ένα πολύ πα-
ράξενο στοιχημα: να μιλάνε άναμετα-
ξύ τους όπως τα μικρά παιδιά, τσεβδά,
μωρουδίστικα, κι' όποιος ήθελε ξεχναγε
και θα μιλούσε σα μεγάλος, θαχανε και
θα έκανε τα έξοδα κι' ενός άλλου ακό-
μα γλεντιού.

Όταν πρωί-πρωί βγήκαν από τα σπι-
τια τους κι' άνταμώνανε: «Μέλα» εί-
πε ο 'Αλέκος, «μέλα» απάντησε ο
Γιάννης, «άπα» είπανε κι' οι δυο και
ξεκίνησαν.

Καθώς πήγαιναν και περνούσαν έξω
από μια μάντρα που πουλούσαν καρ-
βουνα και ξύλα, δείχνοντάς τα ο ένας
είπε: «'Α θουνα!» και ο άλλος, βλέ-
ποντάς τα, πρόσθεσε: «Τούλα!»

Έτσι μιλούσαν σε όλο το δρόμο, ως
που έφτασαν στο Παλιό Φάληρο.

Πέρασαν μέσα από τάμπελια τους, κι'
έκει είπε ο ένας στον άλλο δείχνοντας
τά σταφύλια:

— Φύλια, κοκά, κότσω;
— Κότσει!

Έκοψαν μερικούς ροδίτες, τους πή-
ραν μαζί τους, τράβηξαν για την άκρο-

γιαλιά, κι' εκεί διάλεξαν ένα μεγάλο
βράχο που θα τους χρησίμευε για κάθι-
σμα και για τραπέζι.

Τότε ο 'Αλέκος είπε του Γιάννη δεί-
χνοντας τη θάλασσα:

— Ότσω πιπί έσύ μπλούμ!
έγώ κάτω δω παλέα ντεντέ.

Ο Γιάννης άμέσως γδύθηκε, έπεσε
στη θάλασσα κι' άρχισε να κολυμπάη
σαν καλός κολυμπιστής που ήταν.

Ο 'Αλέκος, σαν είδε πως ο σύντρο-
φός του τράβηξε πέρα στα βαθιά νερά,

πήρε τα τρόφιμα, στρίβηκε πίσω από
το βράχο και, καθώς ήταν πεινασμένος
από τον πρωινό περίπατο, έφαγε το πε-
ρισσότερο από το φαί, το ψωμί και τα
σταφύλια, ήπιε το πιό πολύ κρασί, και
δ,τι έμεινε, τάκρυψε σε μια τρύπα του
βράχου.

Αυτό τόκανε για να θυμώσει το Γιάν-
νη, άμα θάβγαινε από τη θάλασσα, και
να τον αναγκάσει να ξεχάσει και να του
μιλήσει σα μεγάλος, ώστε να κερδίσει το
στοιχημα αυτός.

Όταν λοιπόν σε λίγο βγήκε ο Γιάν-
νης από τη θάλασσα κι' άρχισε να ντύ-
νεται, μη βλέποντας ούτε φαί, ούτε κρα-
σί, ούτε φρούτα, ρώτησε το σύντροφό του:

- Ποσ μαμά;
— Μάμ ντεντέ, απάντησε ήσυ-
χα ο 'Αλέκος δείχνοντας το γαϊδάρο.
— Ποσ τσιτσι;
— Μάμ ντεντέ.
— Ποσ κοκά;
— Μάμ ντεντέ.
— Ποσ μπού;
— Μπού ντεντέ, απαντούσε πάν-
τα ήσυχα ο 'Αλέκος.

Μά ο Γιάννης δεν είπε τίποτα. Μόνο
τόν διέταξε:

— Η άλάδα σου! ότσω πιπί,
μπλούμ.

Κι' ο 'Αλέκος γδύθηκε κι' έπεσε στη
θάλασσα προχώρασε αρκετά και, σαν
έφτασε σ' ένα βράχο μεγάλο, μακρό-
στενο σαν καναπεδάκι, ξαπλώθηκε σ'
αυτόν και, καθώς ήταν χορτάτος, απο-
κοιμήθηκε.

Ο Γιάννης, που έμεινε στην άκρογια-
λιά, είπε μονάχος του:

— Κατάφερες, κύρ-'Αλέκο, να μου
φάς το φαί, το ψωμί, τα φρούτα, για
να με κάνης να σου μιλήσω άντρίκια
στο θυμό μου άπάνω και να χάσω το
στοιχημα' μα έγώ κρατήθηκα' για να
ιδωμε τώρα, με αυτό που θα σου σκα-
ρώσω έγώ, δε θα μιλήσης ούτ' έσύ!

Πήρε τότε τα ρούχα και τα παπού-
τσια του 'Αλέκου και, αφού τα τύλιξε
καλά σα δέμα, άνασήκωσε το σαμάρι
από το γαϊδάρο και τάβαλε από κάτω.

Τότετα μάζεψε αρκετά φρύγανα που
ήταν λίγο πιό μακριά στα χωράφια, και
μαζί με λίγα άχυρα, που είχαν για το
γαϊδάρό τους, άναψε φωτιά. Έπειτα
ξαπλώθηκε δίπλα στο βράχο περιμένον-

τας το σύντροφό-του να γυρίσει από το
καλύμπτου.

Όταν άργά βγήκε ο 'Αλέκος από τη
θάλασσα και δε βρήκε τα ρούχα του να
ντυθίη, ρώτησε το φίλο του:

- Ποσ πιπί;
— Τζιζιζ φουφού, είπε ήσυχα ο
Γιάννης δείχνοντας τάποκαϊδια από τα
φρύγανα και τάχυρα.
— Ποσ παπά;
— Τζιζιζ φουφού, ξαναείπε ο
Γιάννης.

Ο άλλος θυμωσε:

— Βρέ άθεόφοβε, μούκαφες τα ρού-
χα και τα παπούτσια; πως θα γυρίσω
τσιτσιδη στην 'Αθήνα;

— Έχασες! το φώναξε ο Γιάννης
γελώντας: άμ που θα μου πηγαινες; να,
που σε άναγκάσει να μου μιλήσης άν-
τρίκια' έγώ, βλέπεις, κατάφερα να κρα-
τηθώ όταν μου είπες πως το γαϊδούρι
έφαγε το φαί και το ψωμί! Βρέ, τρώει
το γαϊδούρι άπ' αυτά;

— Το παραδέχομαι πως έχασα και
πως κατάφερες να κερδίσης το στοιχη-
μα, αν και ήταν χοντρό αυτό που μου-
φτιασες, γιατί έγώ σου έχω φυλαγμένο
το μερτικό σου να φάς' σύ όμως μου
έκαψες τα ρούχα!

— Σώπα, του λέει ο Γιάννης, και εί-
χανε τη γνώση οι φύλακες! 'Ανασήκω-
σε το σαμάρι και θα βρής από κάτω τα
ρούχα σου και τα παπούτσια σου ά-
πειράχια.

Τά βρήκε ο 'Αλέκος, ντύθηκε, κι' έ-
δειξε στο Γιάννη που είχε φυλάξει το
μερτικό του.

Με χαρές, γέλια και φιλικά αλληλο-
πειράγματα πέρασαν όλη τους την ήμέ-
ρα, κι' άμα το βράδυ γύρισαν στη γει-
τονιά τους, γέλασαν κι' οι φίλοι τους,
που πάντοτε περίεργα ρωτούσαν να μά-
θουν τί στοιχημα είχαν βάλει και ποιός
τό κέρδισε. Κι' όλοι όμολόγησαν πως
τώραιότερο άπ' όλα ήταν τα «μωρου-
δίστικα».

ΠΑΝΑΓ. Α. ΣΕΦΕΡΑΝΣ

ΣΤΗΝ ΑΛΙΚΗ ΔΙΠΛΑΡΑΚΟΥ
ΜΙΣ ΕΛΛΑΣ-ΕΥΡΩΠΗ, 1930

Παραμερίστε να περάσ' ή κόρη!
Ποιά νάναι τόσο άγνη και τόσο ώραία;
Νάν' τάχα ή 'Αθηνα με δίχως δόρυ;
Νάναι κάποια παρθένα Ταναγρεία;

Ποιό μήνυμα χαρμόσυνο μάς φέρνει;
Με βλέμμα φωτεινό, καθάρια σιέψη
Περνά. Τό θαυμασμό πίσω της σέρνει,
Σά νάχει κάποιο θρόλο ζωντανέφαι.

Παραμερίστε να περάσ' ή κόρη!
Νά, φτάνει από μακριά, πρόδος την είδα·
Την ακολουθούν παρθένες πεπλοφόροι.

Έχει λυτά στους ώμους τά μαλλιά της
Κι' έχει στο μέτωπό της τη σφραγίδα
της Όμορφιάς, που δείχνει τη γενιά της.

ΓΙΑΝΝΗΣ Α. ΚΑΜΑΡΙΝΑΚΗΣ

ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΩΝ ΜΗΤΡΑΩΝ ΑΝΔΡΩΝ

ΕΝΑ ΕΞΑΙΡΕΤΙΚΟ ΠΑΙΔΙ

Β'.

Μια μέρα, ο Ρενέ καθόταν στον ίσκιο
ένος δέντρου και ταχτοποιούσε στα κου-
τιά του την έντομολογική του συλλογή.
Κάτω από κάθε έντομο έγραφε μια μι-
κρή έπιγραφή με τ'ονομά του και τα
κυριώτερα χαρακτηριστικά του.

Ήταν τόσο άποροφημένος στη δου-
λειά του, ώστε δεν είδε τρεις άνθρώ-
πους που είχαν σταθεί από πίσω του
και τον κοίταζαν με μεγάλη έκπληξη.
Ήταν ο κ. 'Ενώ, ξάδελφος του κ. Ρε-
ωμύρ, κι' ο γιός του Κάρολος, δώδεκα
χρόνων, που έμελλε να γίνει άργότερα
πρόεδρος δικαστηρίου και ποιητής έν-
δοξος. Τό τρίτο πρόσωπο ήταν ο διά-
σημος γεωμέτρης και μαθηματικός Βα-
ρινιόν, καθηγητής στο Γαλλικό Κολλέγιο.

Κι' οι τρεις παραβέριζαν στη Ρο-
σέλ κι' είχαν έρθει να επισκεφθούν τον
κ. Ρεωμύρ.

— Μά τί κάνεις έκει, μικρέ μου Ρε-
νέ; ρώτησε άξαφνα ο κ. 'Ενώ

Τό παιδί πετάχτηκε ξαφνισμένο και
χαιρέτησε τους ξένους.

— Νά, ταχτοποιώ τη συλλογή μου.

— Μά έχεις μάθει Φυσική 'Ιστορία;
ρωτήσε ο Βαρινιόν, που είχε διαβάσει
τις σημειώσεις του παιδιού.

— Έμαθα τά στοιχέια από ένα βιβλίο
του μπαμπά, και πολεμώ να τά κατα-
φέρω μ' αυτά, γιατί ο μπαμπάς δεν μ'
άφίνει για την ώρα να διαβάξω παρά
μόνο έλληνικά και λατινικά.

— Και τά καταφέρνεις θαυμάσια, μι-
κρέ μου! είπε ο Βαρινιόν. 'Η συλλογή
είναι πολύ καλή κι' οι σημειώσεις άλη-
θινά σοφές!

Ο Ρενέ κοκκίνησε από συγκίνηση
και χαρά κι' έδειξε τά κουτιά με τά έν-
τομα, ταχτοποιημένα τό καθένα κατά τό
είδος του και τό γένος του.

— Μά την αλήθεια, αυτό τό παιδί
είν' εξαιρετικό! φώναξε ο Βαρινιόν 'Αλ-
λά τί βλέπω; Δέν άσχολείσαι μόνο με τη

Φυσική 'Ιστορία, αλλά και με τη Γεω-
μετρία. Αλλά έδώ τά προβλήματα είναι
πολύ προχωρημένα για την ηλικία σου.
Σ' άρέσει λοιπόν κι' ή Γεωμετρία, μι-
κρέ μου φίλε;

— Κάπου-κάπου, μάρεσει να φτιάνω
σχήματα...

— Μά σύ βρίσκεις και τις σχέσεις
και τις αναλογίες τους. Για πές μου,
ποιός σε διδάξε γεωμετρία;

— Διάβασα ένα βιβλίο του μπαμπά.

— Και προ-
χώρησε μόνος
σου!.. Μά αυ-
τό τό παιδί είν'
ένας μικρός Πα-
σκάλ, και να
μου τό θυμάστε!
Λοιπόν, φίλε
μου, αν έρθεις
καμμά φορά να
σπουδάσης στο
Παρίσι, νάρθης
να με βρείς. Θα
κάμω δ,τι μπο-
ρέσω για σένα.

Προχώρησαν ύστερα προς τό σπίτι
του κ. Ρεωμύρ.

— Πάμε να επισκεφθούμε τον ξά-
δελφό μου, είπε ο κ. 'Ενώ. Θέλω να
το πώ για τό γιό του, γιατί είμαι βέ-
βαιος πως δεν ξέρει την αξιοθαύμαστη
κλήση του στη Φυσική. Γιαυτό του πα-
ραγγεμίζει τό κεφάλι με λατινικά και
έλληνικά.

Ο δικαστής κ. Ρεωμύρ δέχτηκε με
χαρά τον ξάδελφό του και τον διάσημο
καθηγητή Βαρινιόν.

— Θέλουμε να σοφ πούμε για τό γιό
σου, είπε ο κ. 'Ενώ.

— Τό Ρενέ;

— Ναι. Τόν βρήκαμε στην έξοχή,
έκει που ταχτοποιούσε τη συλλογή του.
Είναι αξιοθαύμαστη εργασία για ένα παι-
δί. Ο κ. Βαρινιόν άπόρησε που την είδε.

— Αλήθεια; 'Εγώ θαρρούσα πως ή-
ταν παιγνίδι παιδιάτικο.

— Ο γιός σας, κύριε, είπε ο καθηγητής,

ανακάλυψε
μόνος του
την ταξινό-
μηση των έν-
τόμων κα-
θώς ο Πα-
σκάλ ανακά-
λυψε τη γε-
ωμετρία. 'Η
κλήση του εί-
ναι θαυμα-
στή και πρέ-
πει να τον βο-
ηθήσετε να
την καλλιερ-
γήσει.

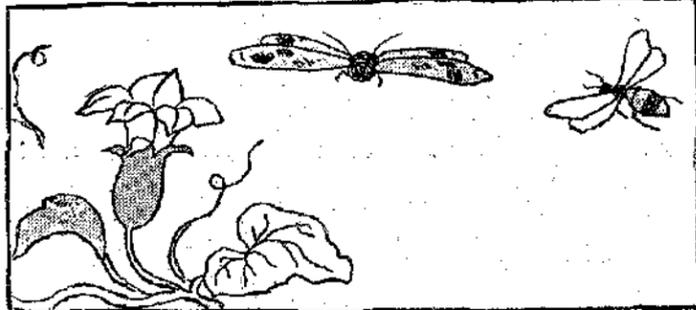
— Τι μου
λέτε, απο-

κλήθηκε ξαφνισμένος ο δικαστής. 'Εγώ
δεν του δίδασα παρά μόνο λατινικά κι'
έλληνικά και σκόπευα να συμπληρώσω
πρώτα την κλασική του μόρφωση κι'
ύστερα να τον άφισω ν' άσχοληθίη με
τις φυσικές επιστήμες.

— Όχι, όχι! είπε ο καθηγητής. Νά
σπουδάση από τώρα Φυσική!

— Θα τό σκεφθώ! είπε ο πατέρας.

Τη στιγμή αυτή μπήκε μέσα ο Ρενέ
που γύριζε με τά κουτιά από την έξοχή.

— Παιδί μου, είπε ο κ. Ρεωμύρ, οι
κύριοι από δω μου παινεύουν τη συλλο-
γή σου και θέμουν περίεργος να την έ-
ξετάσω κι' έγώ με προσοχή. Φέρ'τη δω
να την ιδούμε.

Τό παιδί άπλωσε πάνω στο τραπέζι τά
κουτιά, όπου είχε καρφώσει τά έντομα
ταξινομημένα επιστημονικά, με μια μι-
κρή σημείωση πλάι στο καθένα.

Ο πατέρας του ήταν σοφός νομικός
και φιλόλογος, αλλά δεν καταλάβαινε
και πολύ από Φυσική, είχε όμως άρκε-
τές γνώσεις για να καταλάβει πόσο σπου-
δαία ήταν ή εργασία αυτή για ένα παι-
δί δώδεκα χρόνων. Κοκκίνησε από τη
χαρά του, άγκάλιασε τό παιδί του με
στοργή και του είπε:

— Καλό μου παιδί, από δω και στο
έξής είσ' ελεύθερος νασχολλησαι με την
επιστήμη που σοφ άρέσει. 'Εγώ δεν
μπορώ να σε διδάσκω γιατί δεν τά ξέρω.

Γι' αυτό θα μπει, όταν τελειώσουν οι
διακοπές, στο κολλέγιο του Ποατιέ.
Στό μεταξύ, σοφ δίνω άδεια να ξεκου-
ραστες και να παίξης με τον ξάδελφό
σου τον Κάρολο, όπως άρέσει καλύτερα.

(Ακολουθεί)

ΦΟΚΙΩΝ ΘΑΛΕΡΟΣ

ΠΗΤΑ

86.

Μια σπίδα άνάβει στη στιγμή
Φωτιά που καισι δάση,
Κι' ένα μικρόβιο τό κορμί
Τό κάνει να χτυπάση.

*Έτσι και πράγματα μικρά
Γρονά καιά μάς φέρνουν,
Και δάκρυα ύστερα πικρά
Για τίς χαρές που παίρνουν.

ΟΗΕΦ

«Δέν είδε τρεις άνθρώπους που είχαν σταθεί...» (Σελ. 209, στ. α'.)

ΤΡΕΙΣ ΜΙΚΡΟΙ ΑΕΡΟΠΟΡΟΙ ΣΤΟ ΒΟΡΕΙΟ ΠΟΛΟ

Μυθιστόρημα υπό NORBERT SEVESTRE

— Συνέχεια από το προηγούμενο —

Ριφκοινδυνεύοντας να πέση μέσα σε καμιά άγνωστη χαράδρα, κρυμμένη κάτω από το χιόνι, ο Άμερικανός αποφάσισε να λοξοδρομήσει για να φθάση όσο το δυνατό πιο γρήγορα στη βάση του. Προσανατολιζόταν με τη βοήθεια των άστρων και της πυξίδας, γιατί το χιόνι είχε σκεπάσει τα ίχνη του έλκθηρου. Και δεν δυσκολεύθηκε λίγο για να βρῆ το δρόμο του. Αυτ' τρεις φορές κάλισα νόμισε πως είχε χαθεί. Πρόσπεχε να μη δείξη στους μικρούς Άγγλους τις κρυφές ανησυχίες του, μα εκείνοι είχαν αρχίσει κιόλα ν' ανησυχούν, μη διακρίνοντας μέσα στο σκοτάδι το γιγάντιο όγκο του αεροστάτου, που θάρπεπε από πολύ μακριά να είναι ευδιάκριτος.

— Φτάνει να μπόρεσε να βιαστέξη! είπε από μέσα του ο Μπόμπ.

Ο κ. Στέφενσον ήταν πια βέβαιος για το εναντίο, κι' έδλεπε πως οι φόβοι του είχαν βγει αληθινοί. Αναγνώριζε το μέρος, όπου είχαν άγκυροβολήσει. Το χιόνι, μ' όλο που είχε ίσπεδώσει τις προεξοχές ή τις εσοχές του έδάφους, δεν είχε μεταβάλει ριζικά την όλη τοποθεσία. Κι' όταν το έλκθηρο σταμάτησε, τα δυο παιδιά κι' ο κυβερνήτης βεβαιώθηκαν, πως δεν είχαν επιστρέψει στη βάση τους, παρά μόνο, και μόνο για να ιδούν με τα ίδια τους τα μάτια, πως τ' αερόπλοιο είχε εξαφανιστεί!

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ'

Καταστροφή

Πολλές φορές τυχαίνει να έχει κανείς προΐει μια συμφορά. Αυτό όμως δεν σημαίνει πως ή στενοχώρια του είναι μικρότερη, όταν ή συμφορά αυτή συμβεί στ' αλήθεια. Ωστόσο αν το χτύπημα για τον κ. Στέφενσον ήταν τρομερό, για όποιονδήποτε άλλον, λιγότερο δυνατόν απ' αυτόν, θα ήταν κεραυνοδόλο.

Τό να σπάση το «Λίμπερτυ» τ' αχονιά που τό κρατούσαν και να παρασυρῆ από τόν χιονοστρόβιλο, για τόν κ. Στέφενσον δεν σήμαινε μονάχα τό πρόωρο τέλος της τολμηρής του επιχείρησης και τή διάψευση όλων των ελπίδων του για τή έναεριο κατάκτηση του Πόλου. Γι' αυτόν ήταν ή μεγαλύτερη καταστροφή!

Η αλήθεια είναι πως τήν πρώτη στιγμή, ο Άμερικανός δεν άντελήφθη όλο τό μέγεθος της συμφοράς, που τού είχε τύχει. Μη βλέποντας κανένα, υπέθεσε πως τό πλήρωμα τού αεροστάτου βρισκόταν στις θέσεις του. Στην περίπτωση αυτή δεν έπρεπε να χαθή κάθε

ελπίδα. Άλλη μια φορά δεν είχε σώσει τήν περίσταση ο Φονδιέλλ, με τήν ψυχραιμία του και τήν ικανότητά του;

Τώρα όμως τά πράγματα ήταν αλλοιύτικα και σε λίγο ο κ. Στέφενσον και τά παιδιά άνταλήφθησαν τήν πραγματικότητα, που τούς έκανε να χάσουν κάθε έλπίδα. Η πρώτη ανακάλυψη που έκαναν ήταν κι' ή σπουδαιότερη. Έφαχναν να βρούν κανένα καταφύγιο, για να περάσουν τό υπόλοιπο της νύχτας, όταν ο Τζάκ Ντόνοου, που είχε ξεμακρύνει λίγο από τούς άλλους, άρχισε να φωνά-

Έτοιμασε λίγο τσιγά σ' ένα καμινέτο... (Σελ. 196, στ. α')

ξη δυνατά ζητώντας βοήθεια. Σάν έφθασαν κοντά του, ο κ. Στέφενσον κι' ο Μπόμπ βρήκαν τό μικρό τους φίλο γονατισμένο μπροστά στο άψυχο σώμα ενός ανθρώπου, που ήταν ξεπλωμένος επάνω στο χιόνι. Και κάτω από τό ώχρo φως τού φεγγαριού, ο Άμερικανός κι' ο Μπόμπ, αναγνώρισαν άμέσως ποιός ήταν, όπως τόν είχε κιόλας αναγνωρίσει ο Κίντ. Ήταν ο Φονδιέλλ.

Νεκρός; λιποθυμισμένος; Όλα έδειχναν πως μάλλον τό πρώτο συνέβαινε κι' ο Άμερικανός ξαναβρίσκοντας σ' αυτή τήν κατάσταση, τόν πιστό και θαρραλέο σύντροφό του, κλονίσθηκε, σά να τόν είχε χτυπήσει κανείς ξαφνικά και κατακέφαλα. Όχι μόνο φοβόταν πως είχε φτάσει πολύ άργά και πως καμιά βοήθεια και καμιά περίποίηση δεν θα μπορούσαν να ξαναφέρουν στη ζωή τό άψυχο αυτό σώμα, που μά-

ταια προσπαθούσε να τό ζεστάνη, ο Κίντ, κόνοντας του δυνατές εντριβές. Άλλ' άκόμα τί έλπίδα μπορούσε νάχη πια για τό «Λίμπερτυ», μια κι' ή θύελλα τό είχε παρασύρει, χωρίς να βρίσκεται επάνω ο πιλότος του;

Η πραγματικότητα ξεπερνούσε και τις πιο άπαισιόδοξες υποθέσεις. Τ' αερόπλοιο ήταν τώρα πια ένα άκυβέρνητο ναύαγιο. Πού θα πήγαινε να πέση μαζί με τούς επιβάτες του; Σε ποιά άπρόσπη γωνιά της άπέραντης πολικής έρήμου; Έτσι δεν είχε τελειώσει πριν και κάμποσα χρόνια, ή ριφκοινδυνη επιχείρηση τού ήρωϊκού αεροπόρου Άντρέ; Η τύχη του για τολών καιρό είχε μείνει άμφοβόλη, και στο τέλος κι' εκείνοι που έξακολουθούσαν άκόμη να ελπίζουν, άναγκάστηκαν να παραδεχτούν τή σκληρή αλήθεια. Ποτέ όμως δεν βρέθηκε κανένα ίχνος, ούτε τού Άντρέ, ούτε τού αεροστάτου του.

Έχοντας, χωρίς να τό θέλη, στο νου του τό φοβερό αυτό προηγούμενο, ο κ. Στέφενσον ήταν ακυμμένος επάνω απ' τό σώμα τού Φονδιέλλ και δοκίμαζε να τόν ξαναφέρη στη ζωή. Άλλ' άραγε δεν ήταν σαν να έπιζητούσε τ' αδύνατο; Οί έντριβές τού Κίντ, δεν είχαν φέρει κανένα άποτέλεσμα: οι δικές του, πιο συστηματικές, θα ήταν άραγε και πιο άποτελεσματικές; Όπως δήποτε τις έκανε όσο μπορούσε καλύτερα και τις συνόδευε με κινήσεις των χεριών και των ποδιών, που τουλάχιστο έδειχναν πως τά μέλη τού πιλότου δεν είχαν άκόμη κοκκαλώσει από τό κρύο. Η έλλειψη αυτή της άκαμψίας, που είναι χαρακτηριστική στα πτώματα, έδινε κουράγιο στον Άμερικανό να έξακολουθήσει τις προσπάθειές του και τά παιδιά τόν βοήθησαν όσο μπορούσαν καλύτερα,

ως τή στιγμή που ένας ελαφρός άχνός θάμπωσε τόν καθρέφτη, που ο Άμερικανός από καιρό σε καιρό πλησίαζε στα χείλη τού Φονδιέλλ.

— Αναπνέει, μπόυ;! Κουράγιο, να τόν σώσουμε!

— Δέ θα μάς λείψη, κύριε, είπε ο Τζάκ.

Στό τέλος οι προσπάθειες και τών τριών άνταμειφθηκαν πληρέστατα. Τήν πρώτη άναπνοή διαδέχθηκαν άλλες πιο ευδιάκριτες. Ο Φονδιέλλ ανέλεμβανε τις αισθήσεις του, αλλά πολύ σιγά. Ξαναγύριζε από πολύ μακριά και θα ξανάπετε πτώμα, αν οι σύντροφοί του δεν συναλλάσσονταν άδιάκοπα για να τόν τρίβουν και να τόν ζεσταίνουν όσο μπορούσαν καλύτερα. Ένδοσ ο ένας ήταν άπασχολημένος μ' αυτή τήν εργασία, οι άλλοι δυο έγκατέστησαν τό έλκθηρο σ' ένα μικρό κοιλώμα τού πάγου, προφυ-

λαγμένο από τόν άνεμο, άπλωσαν τήν τέτα κι' άναφαν τό καμινέτο. Όταν έτοιμάσθηκαν όλ' αυτά, ο άτυχος πιλότος μεταφέρθηκε στη ζέστη.

Άρχισε τώρα νάναπνέη έλεύθερα. Ένα αυτό πόνται που τού τδωσαν άνοίγοντας με τό μαχαίρι τά σφιγμένα δόντια του, τόν έκανε να συνέλθη έντελώς. Τότε ο κ. Στέφενσον τόν τόλιξε με κουβέρτες και τόν άφησε να κοιμηθῆ, γιατί για να μιλήση δεν είχε δύναμη άκόμη.

Υπακούοντας στη συμβουλή τού κ. Στέφενσον, τά δυο παιδιά ξεπλώθηκαν κι' αυτά. Και θα έκανε κι' ο Άμερικανός τό ίδιο, αν δεν άκουγε από μακριά τό ούρλιασμα ενός λύκου, πράγμα που τόν έκανε νάποφασίση να κρατήση τή βάρδια ως τό πρωί.

Η νύχτα πέρασε χωρίς κανένα άλλο άπρόσπτο. Ο Κίντ κι' ο Μπόμπ ζύπνησαν. Έφαχναν κάτι πρόχειρο κι' ύστερα ο κ. Στέφενσον έπεσε κι' αυτός νάναπνέη με τή σειρά του, άφου πρώτα συμβούλευσε τά δυο παιδιά να κρατήσουν καλή βάρδια εξ αιτίας των άγριων θηρίων, και να τόν ζυπνήσουν μόλις έβλεπαν τίποτε ύποπτο.

Ο Φονδιέλλ έξακολουθούσε να είναι ναρκωμένος και φαίνονταν βυθισμένος σ' ένα έδος ληθάργου. Μα αυτός ο ύπνος τού έκανε καλό και ή κατάσταση του δεν έθαζε και σε μεγάλη ανησυχία τόν κ. Στέφενσον.

Τάγριαμα δεν έτάραξαν τόν ύπνο τού Άμερικανού. Τό μεσημέρι ζύπνησε μόνος του, και σε λίγη ώρα ο Φονδιέλλ άνοιξε τά μάτια του και ζύπνησε κι' αυτός έντελώς. Είχε γλυτώσει ως εκ θαύματος. Στη σωτηρία του όμως είχε συντελέσει και τό χιόνι που είχε πέσει πάνω του, γιατί αυτό μονάχα τόν έμπόδιζε να ύποκύψη στο κρύο προτού να τόν ανακαλύψη ο Κίντ.

Ο πιλότος τώρα ήταν σε θέση να μιλήση και νάπαντήση στα έρωτήματα τού κ. Στέφενσον. Ναι, τά πράγματα είχαν γίνει όπως τά είχε φοβηθεί. Η χιονοθύελλα είχε κόψει τά σχοινιά τού αερόπλοιο και τό είχε παρασύρει σ' άγνωστη κατεύθυνση. Μα εκεί που έκανε λάθος ο κ. Στέφενσον, ήταν όταν νόμιζε πως τό πλήρωμα τού αερόπλοιο βρισκόταν πάνω στο «Λίμπερτυ» μαζί με τή μίς Γκράς Κλάριτζ, τόν κ. Άχιλλέα Άντρειωμένο και τά τρία παιδιά. Όχι. Τά αερόπλοιο πού είχε εξαφανισθεί τόσο τραγικά, δεν έπαιρνε μαζί του παρά μονάχα τόν παιδαγωγό, τήν γκουβερνάντα και τούς τρεις μικρούς προστατευομένους του.

— Καλέ, που είναι λοιπόν οι άνθρωποι μου; ρώτησε ο κ. Στέφενσον.

— Δεν ξέρω, απάντησε ο Φονδιέλλ. Μόλις είχαμε τελειώσει τις επισκευές, όταν ξέσπασε ή χιονοθύελλα στην πα-

ραλία. Ο Μάρτυ Μπρόουντζων κι' οι άλλοι βρίσκονταν κάτω άκόμα. Είχαν διακρίνει από μακριά ένα βούβαλο που τού είχε έπιτεθεί ένα κοπάδι λύκων. Έπειδή σκέφθηκαν πως θάχαν καιρό να κυνηγήσουν λίγο ως τήν ώρα της έπιστροφής σας, με παρακάλεσαν να τούς έπιτρέψω να πάνε στο κυνήγι με τήν ύπόσχεση πως θα ξαναγύριζαν σε μιάδυ ώρες τό πολύ. Μα δεν είχαν περάσει είκοσι λεπτά από τήν ώρα που είχαν φύγει, όταν ξέσπασε ή θύελλα. Φώναξα στον κ. Άντρειωμένο να μου πετάξη ένα παλαμάρι για να στερεώσω τήν άγκυρα, και πραγματικώς μου τό πέταξε άμέσως. Δακίμαξα να τό στερεώσω στη γῆ όταν μάς έφθασε ο άνεμοστρόβιλος. Έκανε τό «Λίμπερτυ» να γείρη

Ο κ. Άχιλλέας Άντρειωμένος στη γέφυρα...

ως τή γῆ σχεδόν, κι' ύστερα τό σήκωσε με τέτοια όρμη, που τό ένα σχοινί έσπασε. Η άγκυρα βίασαξε άκόμη μερικά λεπτά, μα έσπασε κι' εκείνη τή στιγμή που έτοιμαζόμουν να πιάσω τήν άνεμόσκαλα για νάνεωθ' άπάνω. Κι' έτσι βρέθηκα μόνος μου, κλαίγοντας και φωνάζοντας μέσα στο χιόνι.

Η συγκίνηση τού πιλότου ήταν τόσο μεγάλη, ώστε δεν μπόρεσε να έξακολουθήση. Μα κι' ο κ. Στέφενσον κι' ο Μπόμπ κι' ο Τζάκ δεν ήταν λιγότερο συγκινημένοι. Και οι τρεις τους άναπαριστούσαν στήν φαντασία τους εκείνη τή σκηνή.

Τι φοβερό θα ήταν για τούς επιβάτες τού αερόπλοιο, όταν έσπασε και τό τελευταίο σχοινί και τό αερόπλοιο παρασύρθηκε από τόν άνεμο χωρίς τόν κυβερνήτη του, χωρίς τόν πιλότο του, χωρίς ούτ' ένα άνδρα από τό πλήρωμά του! Και κάτω, τί φοβερές στιγμές θα είχε περάσει ο άμοιρος Φονδιέλλ!

Άν είχε κατορθώσει τουλάχιστο να γαντζωθεί στη σκάλα. Άν βρισκόταν στη θέση του. Θα είχε παλαίσω. Τό «Λίμπερτυ», δεν θα είχε γίνει παιχνιδάκι τού άνέμου. Θα υπήρχε κάποια πιθανότης σωτηρίας και για τό πηδάλιουχούμενο και για τούς επιβάτες του. Μα τά πράγματα είχαν συμβεί αλλοιύτικα. Κι' ή φοβερή αυτή φυγή υπό ποιές τραγικές συνθήκες άραγε θα τελείωνε;

— Δεν ξανάδατε κανένα απ' τούς δικούς μας, προτού πέσετε άναίσθητος; ρώτησε ο Άμερικανός.

— Όχι. Φαίνεται πως τό χιόνι τούς έπιασε ξαφνικά, όπως και μένα.

— Μπορεί να βρήκαν κανένα καταφύγιο, είπε ο Τζάκ.

— Πολύ φοβάμαι ότι όχι, απάντησε ο Φονδιέλλ, κουνώντας τό κεφάλι του. Γιατί μόλις είδαν τήν καταγίδα, θα έκαναν σαν και σας και θα τό έβαλαν στήν τρεχάλα, για να γυρίσουν όσο τό δυνατό πιο γρήγορα στη βάση τους.

— Μα έμεις είχαμε τό έλκθηρο. — Μα κι' αυτοί δεν είχαν άπομακρυνθεί πολύ, παρατήρησε ο πιλότος. Και πεζοί άκόμη θα πρόφταναν να γυρίσουν πολύ πριν από σας, αν δεν τούς είχε συμβεί δυστύχημα.

— Κύριε, είπε ο Κίντ. Πρέπει να ψάξουμε να τούς βρούμε.

— Ναι, αυτό είναι σωστό, ως πάμε όλοι, είπε ο Φονδιέλλ.

— Έκτός αν δεν αισθάνεσθε αρκετές τις δυνάμεις σας, Φονδιέλλ.

— Όχι δά, είμαι πολύ καλύτερα και θα μου κάνη καλό αν κουνηθώ λιγάκι. Θα σας δείξω τή διεύθυνση που πήραν φεύγοντας. Να από δω πήγαν, προς τούς γαλάζιους εκείνους λόφους, που διακρίνονται από μακριά. Οί λύκοι έρχονταν απ' εκεί. Κι' ο βούβαλος τό ίδιο. Αυστυχώς τό χιόνι που έπεσε θα μάς έμποδίση στις έρευνές μας.

Όλα σκεπάστηκαν, άκόμη κι' ή άγκυρά και τά σπασμένα σχοινιά. Για να κερδίση καιρό και να μὴν κουράση τόν πιλότο, ο κ. Στέφενσον αποφάσισε ν' άνεβῆ πάλι επάνω στο έλκθηρο μαζί με τόν Φονδιέλλ και τά παιδιά. Οί έρευνες κατά πῶσαν πιθανότητα θα ήταν μακρές κι' επίπονες.

Και πραγματικά. Μόνο άφου διέσχισαν προς όλες τις διευθύνσεις τή μεγάλη έκταση, που άπλωνόταν άνάμεσα στα άγκυροβόλια του και στους πρόποδες των λόφων, κατόρθωσαν ν' ανακαλύψουν έναν από τούς χαμένους. Ήταν ο Τζών, ο τηλεγραφήτης. Όλότελα θαμμένος μέσ' στο χιόνι, ο δυστυχισμένος, δεν θ' ανακαλυπτόταν ποτέ αν δεν τύχαινε τό έλκθηρο να σκοντάψη επάνω στ' άψυχο σώμα του. Τόν έλευθέρωσαν από τά χιόνια και δοκίμασαν να τόν ζωντανέψουν. Χαμένος κόπος!

(Άκολουθεί)

ΤΑ ΚΙΤΡΟΛΕΜΟΝΑ

ΠΑΡΑΜΥΘΙ

Μιά φορά κ' έναν καιρό ήταν ένας βασιλιάς και μια βασίλισσα κ' είχαν ένα άγριον μοναχισμό. Έπειδή όμως ο βασιλιάς δεν ήθελε να ιδεί και να μάθι ο γιός του τον κόσμο και να πάρη κακές συνήθειες, τον έκλεισε από μωρό μέσα σ' έναν κρυσταλλένιο πύργο, μακριά απ' την πολιτεία, μέσα σ' έναν κάμπο και του είχε μαζί μόνο τή νταντά του, το δασκαλό του, τον μάγειρό του κ' έναν υπηρέτη. Έτσι μεγάλωσε το βασιλόπουλο χωρίς νάχη ιδέα ότι είναι κόσμος έξω απ' τον πύργο του, και χωρίς να ξέρη τίποτε απ' αυτόν ωςπου έγινε δεκάξη, δεκαεφτά χρονών.

Μιά φορά ο μάγειρός του δεν έβγαλε τα κόκκαλα απ' το ψάρι που θά έτρωγε το βασιλόπουλο, αν και πάντα του τὰ έβγαζε από φόβο μήπως σταθί στο λαιμό του βασιλόπουλου κανένα.

— Άχ, αδερφέ, είπες, θά κάθουμαι κάθε μέρα να βγάζω τα κόκκαλα απ' το ψάρι! Τώρα πια μεγάλωσε, ως τὰ βγάξη μόνος του.

Έστειλαν λοιπόν το ψάρι στο βασιλόπουλο χωρίς να του βγάλουν τα κόκκαλα. Έκείνος όμως, μόλις είδε την ραχοκοκκαλιά του φαριού, σιχάθηκε και τής δίνει μια και την πετάει στον τοίχο. Ο τοίχος όμως ήταν γυάλινος κ' έσπασε. Μόλις το είδε αυτό το βασιλόπουλο: — Μπα! λέει, είναι κι άλλος κόσμος έξω απ' εδώ, και μένα μ' έχουν κλεισμένο μέσα για να μη βλέπω τίποτε; Για να ιδώ, τί φαίνεται απ' αυτήν την τρύπα;

Πήγε λοιπόν και κοίταξε από την τρύπα, αλλά δεν έβλεπε τίποτε άλλο παρά κάμπο και μόνο κάμπο. Σε λίγο, βλέπει μια κασιδιέλλα, μια τουρκογούφτισσα που έρχόταν μ' ένα τσουκαλάκι, και πήγε κάτω απ' τον πύργο κ' έκανε ένα τζακάκι κ' έμάζεψε ζυλαράκια, τὰ έβαλε στο τζάκι, άναψε φωτιά κ' ύστερα έβαλε το τσουκαλάκι πάνω στην φωτιά κ' έβραζε φακές. Σαν είδε λοιπόν αυτά το βασιλόπουλο, λέει:

— Για να ιδώ, μπορώ να σημαδέψω και να πιτώχω αυτό το τσουκαλάκι;

Στο βασιλόπουλο για φρούτο είχαν φέρει μήλα. Πήρε λοιπόν ένα μήλο, το ζύγισε πάνω απ' το τσουκαλάκι και το έρριξε. Εκείνο έπεσε καταμεσής στο τσουκαλάκι και το έσπασε και χύθηκαν όλες οι φακές.

Η γούφτισσα τότε γυρίζει απ' εδώ κι απ' εκεί το κεφάλι της, για να ιδη ποιός τις έχυσε τις φακές. Κάποτε κάνει επάνω και βλέπει το βασιλόπουλο που κοίταζε απ' την τρύπα.

— Άχ, του λέει, όπως πιθύμωσα εγώ να φάω τούτες τις φακές, έτσι να πιθύμησης και σὺ τὰ κιτρολέμονα.

Τὸ βασιλόπουλο σὰν τ' άκουσε αὐτό, άμέσως θέλησε νὰ μάθῃ τί πράγμα εἶναι αὐτὰ τὰ κιτρολέμονα, καὶ τοῦ μπηξε αὐτὸ τὸ πράγμα τόσο στὸ μυαλό, ὥστε ἀρρώστησε κ' ἔπεσε στὸ κρεβάτι γιὰ νὰ πεθάνῃ. Ἐρχόταν ἡ νταντὰ του, ὁ δάσκαλός του καὶ τὸν ρώταγαν:

— Τί ἔχεις, παιδί μου, κ' εἶσαι ἀρρωστό; θέλεις νὰ μὴνύσουμε τοῦ πατέρα σου;

— Ὁχι, ὄχι, ἔλεγε ἐκεῖνο, δὲν ἔχω τίποτε.

Τελοςπάντων ἀπελιπίστηκαν καὶ μὴνῃσαν τοῦ πατέρα του νάρθη. Σὰν ἤρθε ἐκεῖνος καὶ εἶδε τὸ παιδί του ἀρρωστό, άμέσως φώναξε τοὺς καλύτερους γιάτροὺς γιὰ νὰ ἰδοῦνε τί ἔχει ὁ γιός του. Ἐκείνοι όμως ἤρθαν καὶ δὲν βρῆκαν νὰ ἔχη τίποτε, καὶ εἶπαν τοῦ βασιλιά:

— Βασίλεά μου πολυχρονεμένε, δὲν βρῖσκουμε ὁ γιός σου νὰ ἔχη καμμιὰ ἀρρώστεια, ἀλλὰ θὰ τοῦ κάλλῃσε καμμιὰ ἰδέα καὶ νὰ τὸν ξετάσετε.

Ἄρχισε λοιπὸν ὁ πατέρας του νὰ τὸν ρωτᾷ.

— Τί ἔχεις, γιόκα μου; Τί θέλεις, γιέ μου; Πές μου τὸ καὶ άμέσως θὰ σὺ κάνουμε.

Ἐκείνος όμως δὲν ἔλεγε τίποτε, ἀλλὰ στὸ τέλος σὰν τὸν παρακάλεσε πολὺ ὁ πατέρας του, τοῦ τὸ εἶπε.

Ὁ πατέρας του τότε πρόσταξε κ' ἤρθαν στὸ κάλατι δλες οἱ κασιδιέλλες κ' οἱ τουρκογούφτισσες πού ἦταν στὴν χώρα. Καὶ σὰν μαζεύτηκαν, πήγε μὲ τὸν γιό του στὸ μέρος πού τις εἶχανε, καὶ τότε ἐκεῖνος ἔφαξε καὶ βρῆκε ἐκεῖνη πού του εἶχε πει γιὰ τὰ κιτρολέμονα καὶ τής λέει:

— Σε παρακαλῶ νὰ μοῦ πῆς τί ἐννοοῦσε μ' αὐτὸ πού μοῦπες γιὰ τὰ κιτρολέμονα.

— Μπα, παιδάκι μου, ἐγὼ στὸ εἶπα στὰ χωρατὰ, δὲν ἐννοοῦσα τίποτε.

— Ὁχι, νὰ μοῦ πῆς τί πᾶει νὰ πῆ αὐτὸ πού μοῦπες.

— Παιδί μου, τί θέλεις νὰ τὸ μάθῃς; Τὰ κιτρολέμονα εἶναι πολὺ δύσκολο νὰ τὰ βρῆς καὶ θὰ χαθῆς πρὶν φθάσης ἐκεῖ.

— Ὁχι, νὰ μοῦ πῆς τί εἶναι καὶ θὰ πᾶω νὰ τὰ βρῶ.

— Τότε, παιδί μου, νὰ σοῦ πῶ τί νὰ κάνῃς. Νὰ πάρῃς ἕνα ἄλογο καλὸ, πουλάρι, καὶ νὰ τὸ θρέψῃς σαράντα μέρες μὲ μοσχάτο κρασί καὶ μὲ ἀφράτο ψωμί, ὅπου ν' ἀντρεῖψῃ τόσο, ὥστε νὰ μπόρῃ νὰ πετάξῃ καὶ σὰν τὸ ἰδῆς καὶ πετάῃ, νὰ πάρῃς ἕνα τσαντάκι καὶ νὰ βάλῃς μέσα ἕνα χτένι, ἕνα σαποῦνι καὶ μιὰ τσατσάρα, κ' ἔταν σοῦρθῃ ἀνάγκη, νὰ τὰ πετάξῃς κάτω. Καὶ σὰν τὰ πάρῃς, νὰ καθθαλινέψῃς τ' ἄλογό σου καὶ νὰ φύγῃς. Καὶ θὰ φθάσῃς σὲ μιὰ μάντρα πού θὰ εἶναι ἕνας φοῦρνος καὶ θὰ εἶναι μιὰ δράκαινα καὶ θὰ πανίξῃ τὸ φοῦρνο μὲ τὸ ρούχο της. Τότε εὖ νὰ σίσις ἕνα

κομμάτι ἀπ' τὸ ρούχο σου καὶ νὰ πανίσης τὸ φοῦρνο καὶ τότε αὐτὴ θὰ σοῦ πῆ τί νὰ κάνῃς.

Πῆρε τότε τὸ βασιλόπουλο ἕνα ἀπ' τὰ καλύτερα πουλάρια καὶ τὸ ἔτρεφε σαράντα μέρες μὲ μοσχάτο κρασί καὶ μὲ ἀφράτο ψωμί.

Μιὰ μέρα λέει:

— Για νὰ ἰδῶ, δυνάμωσε τόσο τὸ ἄλογο ὥστε νὰ μπόρῃ νὰ πετάξῃ;

Ἄνοιξε λοιπὸν τὸν σταβλὸ καὶ τὸ ἔβγαλε ἔξω. Ἐκεῖνο μόλις ἀγγίξε τὴ γῆ μὲ τὰ πόδια του, ἔδωσε μιὰ καὶ πέταξε.

— Ἄ, καλὰ εἶμαστε τώρα, λέει τὸ βασιλόπουλο.

Πῆγε λοιπὸν στὸν πατέρα του καὶ τὸν ἀποχαιρέτησε, τοῦ πῆρε τὴν εὐχή του, ὕστερα ἔβαλε σ' ἕνα τσαντάκι ἕνα χτένι, μιὰ τσατσάρα κ' ἕνα σαποῦνι, κρέμασε τὸ τσαντάκι ἀπὸ τὸν ὦμο του, καθάλισε τὸ λόγόν του κ' ἔφυγε.

Πᾶει, πᾶει, δρόμο παίρνει, δρόμο ἀφίνει, περνᾷε χώρες καὶ χωριά καὶ μιὰ μέρα φτάνει σὲ μιὰ μάντρα. Ἄνοιγες τὴν πόρτα καὶ βλέπει μιὰ δράκαινα πού πάνιξε τὸ φοῦρνο μὲ τὸ στήθος της.

Δὲ χάνει καιρό, ἀλλὰ σιχίσει ἕνα κομμάτι ἀπὸ τὸ ρούχο του, τὸ τυλίξει σ' ἕνα ξύλο, τὸ βουτάει σ' ἕνα κουδὺ πού ἦταν ἐκεῖ μὲ νερὸ κ' ὕστερα πανίξει τὸ φοῦρνο. Ἐπειτα παίρνει, φουρνίζει τὸ ψωμί κ' ὕστερα, σὰν φήθηκε, τὸ ξεφουρνίζει.

Σὰν τέλειωσε, πᾶει καὶ χαιρετᾷ τὴν δράκαινα.

— Ἄχ, παιδί μου, τοῦ λέει αὐτὴ, τὸ καλὸ πού μοῦκανες τί θέλεις νὰ σοῦ κάνω;

— Ἄχ, μάννα μου, νὰ μοῦ πῆς πού θὰ βρῶ τὰ κιτρολέμονα πού τὰ γυρεύω τώρα καὶ τόσο καιρό.

— Ἄχ, παιδί μου, δύσκολα πράγματα μοῦ γυρεύεις κ' ἐγὼ δὲν τὰ ξέρω. Μόνο νὰ πᾶς στὸν ἀδερφὸ μου τὸ δράκο, πού θὰ τὸν βρῆς σ' ἕνα βουνὸ μακριὰ ἀπὸ δὴ, καὶ νὰ τοῦ πῆς χαιρετίσματα ἀπὸ μένα κ' αὐτὸς θὰ σοῦ πῆ πού νὰ βρῆς τὰ κιτρολέμονα. Καὶ σὰν τὰ βρῆς, ξαναπέρασε ἀπὸ δὴ.

Εἶπε τότε ἀντίο τὸ βασιλόπουλο στὴν δράκαινα, καὶ ξεκίνησε νὰ πᾶῃ νὰ βρῆ τὸν ἀδερφὸ της τὸ δράκο.

Πᾶει, πᾶει, καὶ στὸ τέλος φτάνει σ' ἕνα βουνὸ καὶ βλέπει ἀπάνω ἕνα δράκαρο πού καθόταν ἀκίνητος, γιὰτί ἦταν στραβός. Τὰ φρούδια του καὶ τὰ τσίπουρά του εἶχαν μακρύνει τόσο, ὥστε ἔφθαναν ὡς τὰ πόδια του καὶ δὲν τὸν ἀφιναν νὰ δῆ.

Παίρνει τότε τὸ βασιλόπουλο ἕνα φαλιδάκι καὶ χρίτε-χρίτε, κόβει τις φρούδες τοῦ δράκου.

— Ἄχ, κάνει τότε ἐκεῖνος τρίβοντας τὰ μάτια του, ἄχ, παιδί μου, γιὰ τὸ καλὸ πού μοῦκανες, τί θέλεις νὰ σοῦ κάνω;

(Ἄκολουθεῖ) ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΑΡΕΩΝ

ΑΘΗΝΑ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΤΟ ΜΕΓΑΛΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

Ἀγαπητοί μου,

ΠΡΟΚΕΙΤΑΙ γὰρ ἀποκτήσουμε καὶ μετὲς σὲ λίγο τὸ Ἐθνικὸ μας Θεάτρο. Εἶναι σχεδὸν βέβαιο. Ὁ Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας κ. Παπανδρέου, — ἕνας φιλοπρόδοσ πολιτευτῆς μ' εὐγενεῖς φιλοδοξίες, κ' ἕνας φιλόμουσος ἄνθρωπος, μορφωμένος, πού ἀγαπᾷ τὸ Θεάτρο καὶ γνωρίζει τὸν ὄψηλό του προορισμό, — ἔβαλε δλη του τῆ θέληση νὰ τὸ ἰδρῶσῃ. Κι' ἀφοῦ ἔπεισε τὴν Κυβέρνηση νὰ υἰοθετήσῃ τὴν πρωτοβουλία του, κ' ἀφοῦ συμβουλευτήθηκε ἄλλους τοὺς θεατρικοὺς παράγοντες τοῦ τόπου, ἔκαμε τὸ σχετικὸ νομοσχέδιο κ' ἰτὸ ὑπέβαλε προχθὲς στὴ Βουλὴ. Δὲν μένει τώρα παρά νὰ ψηφισθῇ ἀπ' αὐτὴν κ' ἀπὸ τὴν Γερουσία, νὰ γίνῃ δηλαδὴ νόμος τοῦ Κράτους, καὶ τὸ Ἐθνικὸ Θεάτρο εἶναι ἰδρυμένο. Κατόπιν θὰ διορισθοῦν ἐκεῖνοί πού θὰ τὸ διευθύνουν αὐτοὶ θὰ σχηματίσουν τὸν κατάλληλο θίασο, θὰ διαλέξουν τὰ κατάλληλα ἔργα, κ' ἡ λειτουργία τοῦ νέου ἰδρύματος θάρχισῃ μὲσα σ' αὐτὸν τὸ χρόνο πού γιορτάζεται ἡ Ἑλληνικὴ Ἐκατοντητηριδα, μὲ κάποιες πανηγυρικὲς παραστάσεις ἑθνικῶν δραμάτων πού εἶχαν ἀναγραφεῖ καὶ στὸ γενικὸ πρόγραμμα τοῦ ἑορτασμοῦ.

Ἦταν καιρός. Δὲν ὑπάρχει στὸν κόσμῳ πολιτικὸ Κράτος πού νὰ μὴν ἔχη τ' Ἐθνικὸ του Θεάτρο. Κι' αὐτὴ ἡ Ἄγγλια, πού γιὰ εἰδικoὺς λόγους τὸ εἶχε παραλείψῃ, ἐτοιμάζεται τώρα νὰ τὸ κάμῃ. Τὰ Βαλκανικὰ Κράτη, πού σ' ἔλα μιμοῦνται τὰ μεγάλα, ἔχουν τὰ Ἐθνικὰ τους Θεάτρα πρὸ πολλοῦ. Καὶ μόνῃ τῆ Ἑλλάδα, αὐτὴ ἡ κοιτίδα τῆς θεατρικῆς τέχνης, αὐτὴ ἡ πατρίδα τῶν Αἰσχύλων καὶ τῶν Σοφοκλέων, κατάφερε νὰ τὸ ἀναβάλλῃ ὡς σήμερα! Κακορίζικα βέβαια τοῦ Κράτους, τῶν Κυβερνήσεων, πού τὸ τελευταῖο τους μέλημα ἦταν οἱ πνευματικὲς ἀνάγκες τοῦ τόπου. Ἄλλὰ καὶ κακορίζικα τῶν Ρωμῶν, πού ποτὲ δὲν βρισκόνταν σύμφωνοι. Γιατί πολλές φορές ὡς τώρα προτάθηκε καὶ σχεδιάσθηκε ἡ ἰδρυση Ἐθνικοῦ Θεάτροῦ. Καὶ σὲ καλιότερα χρόνια — ἐπὶ Ὀθωνος ἀκόμα — καὶ στὶς ἡμέρες μας. Ἄλλ' ἀρχίζαν πάντα τέτοιες ἀτέλειωτες συζητήσεις, παρουσιαζόνταν τέτοιες ἀντινομίες καὶ γινόνταν τόσο καυγάδες... γιὰ τὸ πᾶλῳμα, — δηλαδὴ ποῖος νὰ πρωτοδιορισθῇ διευθυντῆς ἡ θιασάρχης, — ὥστε οἱ ὄπουργοι βαργέστιζαν κ' ἡ δὲν ἔκαναν καθόλου τὸ νομοσχέδιο, ἡ τὸ πετοῦσαν στὸ χρονοντούλαπο. Ἐδῶ τῶς, αὐτὴ τῆ φορά, μὲ τὴν πολιτικὴν δεξιότητα τοῦ κ. Παπανδρέου πού κατάρφησε νὰ συμβιβᾷ τὶς πού ἀντίθετες γνώμες, οἱ πολλὲς συζητήσεις ἔλειψαν.

Μὲ τὴν ἴδια δεξιότητα θὰ ἐξουδετερωθῇ, ἐλπίζουμε, κ' ἡ ἀντιδραση τῶν ὀπισθοδρομικῶν στὴ Βουλὴ καὶ στὴ Γερουσία. Καὶ τὸ ζήτημα, αὐτὴ τῆ φορά, θὰ τελειώσῃ: Ὁάχῃ πια κ' ἡ Ἑλλάδα τὸ Ἐθνικὸ της Θεάτρο, αὐτὸ τὸ μεγάλο Σχολεῖο.

Γιατί ἕνα σχολεῖο τοῦ λαοῦ εἶναι τὸ Θεάτρο ἐθνικὰ. Καὶ πολὺ περισσότερο τὸ ἐπίσημο, τὸ κρατικὸ, τὸ ἑθνικὸ θεάτρο. Αὐτὸ δὲν μπορεῖ νὰ ξεχνᾷ ποτὲ τὸν κυριώτερό του προορισμό, ὅπως τόσα συχνὰ τὸν ξεχνοῦν τὰλλα θεάτρα, πού σὰν ἰδιωτικὲς ἐπιχειρήσεις, ἀπάνω ἀπ' ἔλα βάζουν τὸ συμφέρον τους καὶ παίζουν μόνον ἔργα πού ἀρέσουν στὸν κόσμο καὶ κάνουν εἰσπράξεις, ἀδιάφορο ἂν εἶναι ἑλληνικὰ ἢ ξένα, καλὰ ἢ κακὰ. Τὸ Ἐθνικὸ Θεάτρο, — μεγάλη διαφορά, — θὰ παίζῃ κατὰ προτίμηση ἑλληνικὰ ἔργα. Στὸ ὑπόμνημα πού μοῦ ἔκαμε τὴν τιμὴ νὰ μοῦ ζητήσῃ ὁ κ. Ὑπουργός, εἶπα πὼς ἡ ἀναλογία τους πρὸς τὰ ξένα πρέπει νὰ εἶναι 70 τοὶς ἑκατόν. Καὶ τόση ἀπάνω-κάτω θὰ εἶναι. Γιατί μπορεῖ κανεὶς νὰ φαντασθῇ ἑλληνικὸ ἑθνικὸ θεάτρο πού νὰ παίζῃ κατὰ προτίμηση ξένα ἔργα; Βέβαια, δὲν θ' ἀποκλείσει καὶ τὰ ξένα ἀριστουργήματα καὶ Σαίξπηρ θὰ παίζῃ, καὶ Ρακίνα, καὶ Μολιέρο, καὶ Γκαῖτε, καὶ Ἴψεν. Μέσα στὸ πρόγραμμά του εἶναι νὰ παρουσιάξῃ ὅτι ἀνώτερο ἔχει ἡ παγκόσμια θεατρικὴ Δογματεχνία. Ναι, ἀλλὰ προπάντων ὅτι ἀνώτερο ἔχει ἡ ἑλληνικὴ, ἡ ἑθνικὴ. Ἀπὸ τ' ἀρχαῖα δράματα, πού εἶναι κ' ἡ μεγάλη μας κληρονομία, ὁ ἀνεκτίμητος θησαυρός, — Αἰσχύλος, Σοφοκλῆς, Ἐδριπίδης, Ἀριστοφάνης, — ὡς τὰ νεώτερα, ὡς τὰ σύγχρονα καὶ τὰ σημερινὰ. Ὡ, ὑπάρχουν, ὑπάρχουν κ' ἀριστουργήματα μέσα στὸ ἑθνικὸ αὐτὸ δραματολόγιο! Ἡ «Ἐρωφίλη» τοῦ Χορτάτου π. χ. εἶν' ἕνα πολὺ καλὸ κρητικὸ δράμα ποτὲ δὲν τὸ εἶδαμε στὰ θεάτρα μας. Κι' όμως, ἄμα διασκευασθῇ λιγνκι καὶ παιχθῇ στὸ Ἐθνικὸ Θεάτρο, ὁ κόσμος θὰ ἰδῇ κατάπληκτος πὼς εἶχε κάποτε κ' ἡ Ἑλλάδα τὸν Σαίξπηρ της! Καὶ πόσα ἄλλα ἑλληνικὰ ἔργα, ξεχασμένα σήμερα, κοιμισμένα, πού ὁ κόσμος δὲν τὰ γνωρίζει πια οὔτε κατ' ὄνομα, θὰ πᾶρουν καινούρια ζωὴ καὶ θὰ λάμψουν μ' ἔλα τους τὴν δημοφιλία, ὅπως ὁ «Βασιλικός» τοῦ Μάτσει (1860), ἡ «Γαλάτεια» τοῦ Βασιλειάδη (1870), ἡ «Φαῖστα» τοῦ Βερναρδάκη (1890), ἡ «Παγκάστη» τοῦ Κορομηλά (1895) ἡ ἡ χαριτωμένη ἐκεῖνη κωμωδία τοῦ Βυζαντινοῦ, ἡ «Βαβυλωνία», πού ἀπ' τὰ πρῶτα χρόνια τῆς Ἀνεξαρτησίας ὡς χτές, δὲν ἔπαψε νὰ κἀνῃ τοὺς Ρωμῶνες νὰ σπαρταρίζου ἀπὸ τὰ γέλια... Ἄλλὰ εἶτε ἑλληνικὰ εἶτε ξένα, εἶτε παλιά εἶτε νεώτερα, τὰ ἔργα πού θὰ παίζῃ τὸ Ἐθνικὸ Θεάτρο, — κ' ἔδῳ εἶναι

ἡ μεγάλη διαφορά ἀπὸ τὰλλα, τὰ ἰδιωτικὰ, πού παίζουν ὅ,τι τόχη, — θὰ εἶναι ἔργα τέχνης καὶ ἔργα ἠθικῆς, τέτοια δηλαδὴ πού νὰ μορφῶνουν τὴν καλαισησία τοῦ κοινοῦ καὶ νὰ τοῦ ἐμπνέουν εὐγενεῖς αἰσθήματα καὶ σωστὲς ἰδέες. Μὲ μιὰ λέξη νὰ τὸ διδάσκουν. Ὅπως βέβαια δὲν τὸ κάνουν κάποια ἐπαναστατικὰ, ἀνατρεπτικὰ, ἀρρωστα, παλαβὰ, ἀνήθικα, ἀσεμνα ἢ ὑπερμοντέρνα κ' ἀμφίβολης ἀκόμα τεχνολογίας ἔργα, πού βλέπομε, δυστυχῶς, τόσο συχνὰ στὰ ἰδιωτικὰ θεάτρα μας. Ἄ, τίποτα τέτοιο στὸ Ἐθνικὸ Θεάτρο! Ἄλλοιῳτικά δὲν θάταν σχολεῖο, παρὰ διαφθορεῖο τοῦ γούστου καὶ τῆς ψυχῆς. Καὶ καθὼς εἶπαμε, αὐτὸς εἶναι ὁ πρῶτιστος σκοπὸς τοῦ Θεάτρο: ἡ διδασκαλία. Φυσικὰ, ἡ διδασκαλία στὸ Θεάτρο γίνεται τερπνὰ, διασκεδαστικὰ, καὶ τόσο, ὥστε ἡ διασκέδαση φαίνεται ὡς εἶναι ἕλος τοῦ σκοποῦ. Ἄλλὰ μήπως καὶ στὸ Σχολεῖο αὐτὴ δὲν εἶναι ἡ ἔαση; Μήπως οἱ καλύτεροι δάσκαλοι δὲν προσπαθοῦν νὰ κάνουν τὸ μάθημά τους ὅσο μποροῦν πιδ διασκεδαστικὸ, ἀκοπο, γιὰ νὰ τὸ γουστάρουν, νὰ τὸ ἀγαποῦν τὰ παιδιά, ὥστε νὰ μαθαίνουν τὰ χρήσιμα καὶ χωρὶς σχεδὸν νὰ θέλουν; Ἀκόμα κ' ἡ Διάπλασις, πού τόσα διδάσκει καὶ τόσα ἐμφυτεύει, δὲν τέρπει τοὺς ἀναγνώστες της ὅσο τίποτε ἄλλο; Κι' ἂν αὐτὸς εἶναι ὁ καλύτερος τρόπος γιὰ τὸ παιδί, εἶν' ἐπίσης καὶ γιὰ τὸ λαό. Γιατί κ' ὁ λαὸς ἕνα μεγάλο παιδί εἶναι. Ζυγώνει ἄμα τοῦ πῆς ὅτι στὸ Θεάτρο θὰ διδαχθῇ; Τρέχει μόνον ἄμα ζῆρει πὼς θὰ διασκεδάσῃ. Καὶ μόνο ὁ κάτω λαός; Κι' ὁ ἀπάνω. Ἐτσι εἶναι καμωμένος ὁ ἄνθρωπος. Προτιμᾷ τὸ τερπνὸ ἀπὸ τ' ὠφέλιμο. Καὶ πάντα ἡ ἠθικὴ διδασκαλία εἶναι σὰν ἕνα φάρμακο, πού πολὺ πιδ εὐκόλου τὸ παίρνει καθένας, ὅταν πού τὸ κάνουν χἀπι χρυσωμένο ἀπέξω καὶ ζαχαρωμένο... Τὸ Θεάτρο λοιπὸν εἶναι καὶ διασκέδαση, εἶναι καὶ διδασκαλία. Ἀπαραίτητα στοιχεῖα καὶ τὰ δύο. Ὅταν εἶναι μόνον διασκέδαση, δὲν εἶναι βέβαια σχολεῖο. Κι' ὅταν πάλι εἶναι μόνον διδασκαλία, εἶναι... ἀγγλικὴ ἐκκλησία. Τὰ ἰδιωτικὰ θεάτρα ἀποβλέπουν περισσότερο στὴ διασκέδαση, καὶ μερικὰ, — ὅπως τὰ ἑλαφρὰ τῶν Ἐπιθεωρήσεων, — μόνον σ' αὐτὴ. Τὸ Ἐθνικὸ Θεάτρο θάποβλέπῃ κυρίως στὴ διδασκαλία. Κι' ἐπειδὴ, σὰ θεάτρο, θὰ διασκεδάξῃ κιελα καὶ θὰ τραβᾷ τὸ κοινὸ, θὰ εἶναι τὸ μεγάλο ἐκεῖνο σχολεῖο πού μᾶς ἔλειπε ὡς τώρα καὶ πού ἐπιτέλους τὸ ἀποκτοῦμε.

Σὺς ἀσπάτομα ΦΑΙΔΩΝ

